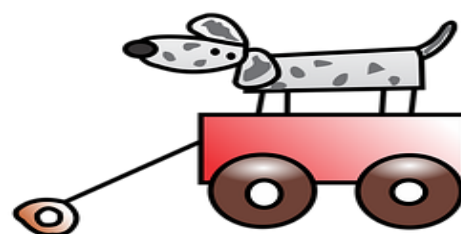

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Humlehuset 2021

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Fælles for Humlehuset har vi i de forgangne år haft særlig fokus på sprog (herunder sproglig udvikling, dialogisk læsning og årets bog), samlinger, mellemrum (overgange for en aktivitet til en anden), læringsmiljøer over hele dagen, selvhjulpethed (garderoben og på badeværelset), samspil og relationer, børnenes perspektiv og initiativer, leg og krop og bevægelse

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I forhold til arbejdet med at etablere en systematisk evalueringskultur har vi benyttet os af stuemøder, personalemøder og teammøder: På disse møder bliver den pædagogiske praksis drøftet ligesom der altid er et fast punkt på dagordnen der hedder børn. Hvert andet personalemøde har været fælles for hele huset og det andet har foregået i de forskellige teams (VG, BH, STOREGRUPPE). Det seneste år har der dog kun været afholdt ganske få *fælles* møder for hele huset grundet COVID-19. Fremadrettet skal der findes en løsning på hvordan de fælles personalemøder kan afholdes med afsæt i gældende restriktioner.

Ligeledes har vi haft oplæg fra vores pædagogiske konsulenter i forhold til, hvordan vi kan arbejde mere systematisk med evalueringer.

I forhold til det skriftlige evalueringsarbejde bruger vi forandringsmodellen som er en model skabt i et samarbejde mellem pædagogisk konsulent og leder, SMTTE modellen, skema til handling fra *Redskab til selvevaluering*, video dokumentation i forhold til ICDP tilgangen og Sammen om sprog. I huset er der blevet udviklet et specielt handleplans skema som bruges særligt i forhold til sprog, hvori der også indgår en evalueringsdel. Derudover bruger vi TOPI to gange om året til at evaluere på børnene.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Efter et pædagogisk tilsyn i august 2020, havde vi et personalemøde hvor vores pædagogiske konsulent holdt et oplæg om, hvordan vi kunne arbejde mere systematisk med den nye styrkede læreplan og det pædagogiske grundlag. Grundet COVID-19 er vi først, som et hus, kommet i gang med den systematiske del af udfærdigelsen af den styrede læreplan i efteråret 2020.

Desværre blev et oplæg fra en udefrakommende pædagogisk konsulent omkring leg og læringsmiljøer aflyst af to omgang.

Siden efteråret 2020 har vi arbejdet fokuseret og målrettet med den styrede læreplan. Herunder gennemført konkrete evalueringer af temaer fra det pædagogiske grundlag. Det er etableret et pædagogisk udvalg i huset, som en gang om måneden afholder et møde. Udvalget er tovholder på processen vedrørende arbejdet med og evalueringen af den styrkede læreplan.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

De pædagogiske læringsmiljøer vi har valgt at sætte fokus på i evalueringen er:

- Leg
- Lærings miljøer over hele dagen

Disse to temaer har vi udvalgt fordi vi blev endnu mere nysgerrige på emnerne efter at vores pædagogiske konsulent havde udfordret os på dem i sit tilsyn. Hun så at det netop var disse to tematikker der manglede pædagogiske overvejelser og synlighed omkring, hvorfor vi gør som vi gør - over hele dagen og ikke kun om formiddagen.

I forhold til leg stillede konsulenten tre udfordringer:

1. Alle børn er ikke altid en del af et fællesskab
2. De voksnes fokus er primært på aktiviteter og praktiske gøremål
3. Der ses børn der primært deltager i aktiviteter og ikke i leg

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Den pædagogiske dokumentation vi har indsamlet i forbindelse med den gennemførte evaluering i forhold til både leg og et pædagogisk læringsmiljø hele dagen er lavet ud fra *Redskab til selvevaluering og forandringsmodellen*. Alle grupper i Humlehuset har på et personalemøde arbejdet med redskabet og udfærdiget det udleverede evalueringsskema – skema til handling.

- Leg

Forandringsmodellen har været vores overordnede styreredskab. TOPI er et godt redskab til at få identificeret de børn som falder udenfor i leg, da alle børns trivsel på forskellige parametre bliver diskuteret. De eventuelle handleplaner, der måtte afstedkomme heraf, giver os et yderligere arbejdsredskab. På stuemøder har leg og børnenes perspektiv og initiativer blevet diskuteret og planlægning af diverse aktiviteter, har været baseret på de observationer/erfaringer personalet har gjort sig, i forhold til at alle børn skulle opleve at være en del af leg. I forbindelse med guidning og i at støtte børnene i leg, har vi anvendt principperne UGL (Sammen om sprog), ICPD (de 8 samspilstemaer for positiv relationer) og Low arousal. Fotos er en daglig del af dokumentation i huset og den dertilhørende dagbog. Filmning i forbindelse af ICDP har også været i spil.

Relations cirklen har også været benyttet.

- Pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Forandringsmodellen har været vores overordnede styreredskab. Da vi blev nysgerrig på og ville sikre læringsmiljøer hele dagen, startede vi med at se på de praktiske forhold. Her blev det hurtigt tydeligt, at vi måtte omlægge personalets mødetider. I samarbejde med *"Arbejdspladsen i fokus"* iværksatte vi en arbejdsgruppe, som i fællesskab udarbejdede principper for mødetider, således at der personaler nok på arbejde til, at der kunne laves læringsmiljøer om eftermiddagen.

Der blev på afdelingsmøder i huset talt om hvordan der kunne sikres et pædagogisk læringsmiljø hele dagen. Diskussioner og refleksioner blev skrevet til referat men der blev ikke indsamlet yderligere dokumentation.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

- Leg

I forhold til de delmål/tegn vi har sat os i forandringsmodellen, kan vi se at de voksnes fysiske placering (herunder også rollefordeling), initiativer og faglige viden om børns leg og læring, har en yderst vigtig betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling, dannelse og ageren i børnegruppen.

Ved at de voksne befinder sig mere på gulvet og har gjort sig mere tilgængelige, har det skabt mere trykthed og ro, idet børnene er klar over at der er en voksen tilstede til at hjælpe dem med at undgå konflikter og/eller opløse disse inden det eskalerer. Den voksne har også nemmere ved at få viden om, hvilke børn der skal guides og i hvilke situationer. Vores fælles faglige tilgange, har gjort, at vi har sikret en mere ensartet arbejds metode i hele huset og vi har kunne sparre på tværs af grupper med et fælles fagsprog.

Vi har i huset været godt i gang med at udvikle og etablere lege zoner/læringsmiljøer, inde såvel som udenfor, så børnene kunne få inspiration til, hvordan der kunne leges i området. Men på grund af Covid-19 situationen i 2020 har det været svært at få etableret, specielt i husets fælles områder. Ligeledes har vi fået aflyst et besøg af en konsulent der skulle fortælle os om lege zoner og indretning. En anden udfordring som vi også skulle have haft løst i fællesskab med konsulenten er, at få skabt en fælles forståelse af leg og af den voksnes rolle i legen.

- Pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Forandringsmodellen har været vores overordnede styreråd. Da vi blev nysgerrig på og ville sikre læringsmiljøer hele dagen, startede vi med at se på de praktiske forhold. Her blev det hurtigt tydeligt, at vi måtte omlægge personalets mødetider. I samarbejde med "Arbejdspladsen i fokus" iværksatte vi en arbejdsgruppe, som i fællesskab udarbejdede principper for mødetider, således at der personaler nok på arbejde til, at der kunne laves læringsmiljøer om eftermiddagen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Evalueringen gav os indblik i, at der var noget i vores pædagogiske praksis, der skulle ændres, bl.a. fik vi kigget på vores skema og fik sikret at vi var flere personaler mellem 12 og 14 således, at det gjorde det muligt for os at tage på ture, lave kreative aktiviteter mv. med de børn som er oppe i middagsstunden på tværs af grupperne. Dette har dog desværre ikke været muligt i stort set hele 2020 pga. Covid-19 retningslinjerne om ikke blande børn på tværs af grupper.

I forbindelse med det pædagogiske grundlag 'leg', har vi også her været udfordret i forhold til covid-19, hvilket har gjort at vi skulle nytænke hvordan vi leger på stuen. Der har været en del legetøj, som har været fjernet fra stuerne grundet hygiejnen omkring vask af legetøj. Derfor har det været voksenbestemt, hvilken slags legetøj der skulle være tilgængeligt på stuen. Mangel på legetøj har også tvunget personalet til at tænke ud af boksen ift. at skabe nye måder og ting at lege på og med. Der er blevet brugt meget genbrugsmaterialer, så som toilet/køkkenruller, stofrester mv. I hele denne her omstillings proces har vigtigheden af de voksnes rollefordeling vist sig endnu tydeligere. Ved at de voksne er i børnehøjde, gør sig tilgængelige, påtager sig ansvaret for at have overblikket og laver de justeringer som legen kræver så det opleves positivt for alle børn. Denne tilgang, som i øvrigt er en væsentlig del af ICDP, skal fremadrettet være forankret i alle medarbejdere i Humlehuset.

I forhold til den skriftlige del af den styrkede læreplan, så er vurderingen, at den fremadrettet skal gøres langt mere levende med fotos, videoklip, praksisfortællinger og langt mindre tekst.

Der er forsat et stort ønske i personalegruppen om ekstern bistand til legemiljøer og leg i børnehøjde med udgangspunkt i børnenes præmisser og kompetencer.

Undervej i evalueringsprocessen har vi konstateret, at vores dokumentations proces har været mangelfuld i hele Humlehuset. Fremadrettet skal der findes fælles måder at dokumentere og indberette disse på. Det kan f.eks. være ved hjælp af nedskrevne praksisfortællinger, videodokumentation og mere systematisk brug af *Redskab til selvevaluering*.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Der er altid en forældre repræsenteret fra forældrerådet, når der afholdes pædagogisk tilsynsdialog. Løbende over hele året afholdes forældrerådsmøder, hvor pædagogiske leder informerer om, hvad der optager os særligt meget og hvordan der arbejdes med forskellige tiltag.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Fremadrettet skal vi arbejde mere systematisk med evalueringen og dokumentationen af arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag end tidligere. Hver gruppe har fået udleveret mapper med (for perioden) relevant materiale således, at alt dokumentation og evaluering er samlet et sted for at gøre det overskueligt, at bruge alt evaluering og dokumentations materialet til næste store evaluering. Dette er også gjort for at skabe en rød tråd gennem hele huset ift evaluerings- og dokumentations processen.

Hver gruppe har fået tre temaer fra det pædagogiske grundlag, som der skal arbejdes med i de næste tre til seks måneder. Herefter uddeles der nye temaer og så fremdeles, således at vi i en periode på to år kommer igennem hele det pædagogiske grundlag. Vi har valgt at køre videre med de læreplanstemaer vi også arbejdede med sidst nemlig: Alsidig personlig udvikling og Kommunikation og sprog. Hvis der er nogle grupper som oplever, at de har behov for yderligere fordybning med et pædagogisk grundlagstema, kan dette altid genbesøges. Det er pædagogisk udvalg inkl. leder der har bestemmelsesretten til næste periodes temaer.

Som nævnt tidligere så har pædagogisk konsulent i et tilsyn kaldt på at der skulle ske nogle forandringer ift. til de mellemrum med børnene der opstår i institutionen. Ud fra bl.a. dette tilsyn opstod vores forandringsmodel som vi har arbejdet med fra efteråret 2019 og frem. Denne model skal fortsat være en integreret del af vores pædagogiske praksis fremadrettet.

Generelt over hele huset skal vi se en mere ensartet tilgang i forhold til børnene. Vi skal som personale blive endnu dygtigere til aktivt at inkorporere processen i, at give børn lige muligheder for udvikling, leg og læring, uanset hvilken gruppe de tilhører. Det betyder f.eks. at vi i højere grad skal være loyale over for de aftaler der bliver indgået og de arbejdsprocesser der i gang sættes. Internaliseringen af vores fælles faglige uddannelser i praksis samt benyttelse af det tilhørende fagsprog, skal systematiseres på en måde, hvorpå vi i det daglige konstant bliver konfronteret med det. Det kunne være, at der fælles for hele huset, i værksættes perioder, hvor der sættes øge fokus på f.eks. ICDP, Low arousal eller Sammen om sprog. I en sådan periode øver personalegruppen sig i at anvende tilgange, metoder, begreber osv. og giver hinanden løbende positiv feedback. I det store arbejdsfællesskab vil disse tiltag også være medskaber til at tage ejerskab og lysten til at bidrage.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

I Humlehuset blev der i sensommeren 2020 blevet oprettet et pædagogisk udvalg som har til opgave at diskutere, reflektere, analysere og implementere den pædagogiske praksis i hverdagen. Dette udvalg blev lavet for at skabe og organisere en mere ensartethed i pædagogikken herunder at få skabt en begyndende evaluerings- og dokumentations kultur. Ud over dette er det pædagogisk udvalgs opgave i samarbejde med de faglige fyrtårne at få skabt en mulighed for evaluering, ved f.eks. få det implementeret som en fast del af alle møder således at der opstår en decideret evalueringskultur i huset.

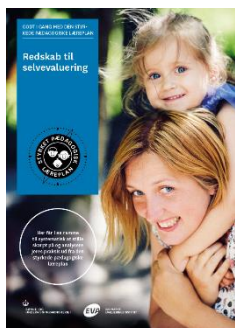
Udvalget er dog først kommet rigtig i gang med processen i løbet af efteråret 2020 grundet Covid-19.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Som tidligere nævnt skal den skriftlige del af Humlehusets læreplan gøre langt mere levende. Selve den skriftlige del skal afkortes kraftigt og der skal indsættes kort film klip, praksis fortællinger, fotos etc. som skal understøtte det skrevne. Dette vil også gøre vores pædagogiske læreplan langt mere tilgængelig for os selv og vi kan hurtigt genbesøge specifikke afsnit, hvis behovet opstår. Ydermere vil det også være nemt for nyansatte, at få kendskab til hvorledes vi arbejder med den styrkede pædagogiske læreplan i Humlehuset.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC